

національно-патріотичного виховання через вивчення та аналіз історичного минулого українського народу. Саме через усвідомлення історичних подій формується відчуття національної ідентичності та активної громадянської позиції. Виховання патріотизму відбувається шляхом ознайомлення із видатними діячами історії, їх боротьбою за незалежність України, шанобливим ставленням до національних традицій та культури. Соціальна відповідальність студентської молоді формується в контексті аналізу суспільних та історичних процесів, що сприяють розвитку соціальної взаємодії та відповідальності за вплив своєї діяльності на суспільство.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боровик А., Дубініна О. Педагогічні умови формування патріотичної свідомості здобувачів базової середньої освіти у процесі вивчення суспільствознавчих дисциплін. *Вісник післядипломної освіти*. Випуск 22 (51). Серія «Педагогічні науки». С. 10–27.
2. Концепція національно-патріотичного виховання у системі освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>.
3. Ляска О., Голіней В. Формування соціальної відповідальності здобувачів вищої освіти: стратегії, механізми, умови. URL: <http://188.190.43.194:7980/jspui/bitstream/123456789/11347/1/TK-23-227-235.pdf>
4. Снагощенко В.В., Головач О.Я. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках історії України в загальноосвітній школі. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/994d0b6a-0685-418b-83dd-d535d2b2066e/content>

Назар ГРИЩУК

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
rochaiv11@gmail.com*

ЦІНІСНІ ОРІЄНТИРИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВПЛИВ УЧИТЕЛЯ ЯК МОРАЛЬНОГО АВТОРИТЕТА

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві, яке зазнає стрімких змін під впливом технологічного прогресу, інформаційного перенасичення, глобалізації та знеособлення соціальних зв'язків, формування ціннісних орієнтирів у молоді набуває особливої актуальності. В умовах зниження ролі традиційних інститутів виховання, зокрема родини та релігійних організацій, саме школа постає як основний простір, де можливе формування світогляду та моральних засад особистості. У цьому процесі ключова роль належить

учителю – не лише як носію знань, а й як моральному авторитету, взірцю для наслідування, наставнику і лідеру.

Виклад основного матеріалу. Учитель у сучасному освітньому середовищі повинен виконувати багатогранну роль. Йдеться не лише про трансляцію академічного матеріалу, а передусім про формування емоційного інтелекту, розвиток критичного мислення, вміння працювати в команді, повагу до інших, почуття справедливості та відповідальності. Саме ці якості визначають сучасну компетентну та моральну особистість. В умовах цифровізації та активного впливу соціальних мереж, які часто транслиють спотворені або споживацькі цінності, учитель має бути надійним орієнтиром для учня, здатним показати альтернативу у вигляді гуманістичних, демократичних та етичних ідеалів.

Бути моральним авторитетом означає не лише говорити про чесність, доброчесність, повагу до інших, а й демонструвати ці якості у щоденній педагогічній діяльності. Авторитет учителя формується через послідовність у словах і діях, відкритість до діалогу, здатність до емпатії, справедливе ставлення до учнів незалежно від їхніх успіхів, походження чи характеру. Діти особливо чутливі до нещирості й подвійних стандартів, тому моральна позиція вчителя має бути щирою, усвідомленою та глибоко вкоріненою в особистому досвіді.

Успішне формування морального авторитету потребує відповідної професійної підготовки. У педагогічних вишах має бути акцент не лише на методиці викладання, а й на етичному вихованні самого майбутнього вчителя. Програми підвищення кваліфікації повинні включати теми з педагогічної етики, психології спілкування, емоційного інтелекту. Крім того, слід забезпечити належну підтримку з боку адміністрації шкіл та освітніх органів, зокрема у питаннях запобігання професійному вигоранню, створення сприятливого мікроклімату в колективі, надання психологічної допомоги.

Потрібно враховувати й нові виклики, що постають перед учителем у сучасних умовах: робота з дітьми, які мають різні культурні, релігійні, соціальні бекграунди; навчання у змішаному або дистанційному форматі; постійні інформаційні загрози; агресія в соціальних мережах тощо. Все це потребує від педагога не лише професійної гнучкості, а й високої етичної самосвідомості.

Також не менш важливим є партнерство між учителем, батьками й учнями. Моральна позиція вчителя може бути ефективною лише в тому разі, коли вона знаходить підтримку в родинному середовищі. Відкрита комунікація з батьками, узгодженість ціннісних орієнтирів між школою та родиною сприяє гармонійному розвитку особистості дитини.

Висновки. Таким чином, вплив учителя як морального авторитета – це один з ключових механізмів формування ціннісного ядра майбутнього громадянина. Успішність цього процесу залежить не лише від особистісних якостей педагога, а й від системної підтримки з боку держави, суспільства й освітньої політики. У руках учителя — не просто підручник чи оцінка, а можливість сформувати покоління, що діятиме з моральною відповідальністю, гуманізмом і гідністю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2-х кн. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. Київ: Либідь, 2003. 280 с.
2. Савченко О. Я. Сучасний урок у контексті компетентнісного підходу // Початкова школа. 2011. № 1. С. 3–7.
3. Кононко О. Л. Ціннісні орієнтації як основа формування духовного світу дитини // Дошкільне виховання. 2010. № 9. С. 5–8.
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

Ірина МАНЬКО

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
Імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
irinamanko206@gmail.com*

СПРОБА ТЕОРЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗАПИТАНЬ ІММАНУЇЛА КАНТА

Мета та предмет дослідження. Метою дослідження є спроба описати та проаналізувати концепцію Нової української школи на основі авторської інтерпретації філософських запитань Іммануїла Канта. Предметом дослідження є філософські та педагогічні ідеї і підходи в межах аналізу концепції Нової української школи.

Вступ. Засновник німецької класичної школи Іммануїл Кант сформулював та виокремив чотири екзистенційні запитання, які вважав основою освітніх пошуків людини:

Що я можу знати?

На що я можу сподіватися?

Що мені слід робити?

Що таке Людина?